

STUEFLUER I BEBOELSEN

Oprindeligt stammer stuefluen (*Musca domestica*) sandsynligvis fra Sibirien, men i dag er den som menneskets følgesvend udbredt over hele kloden. I Danmark fik stuefluerne ikke fodfæste, før det blev almindelig praksis at holde husdyrene på stald om vinteren. Det mener man skete ved begyndelsen af jernalderen, omkring år 400 f.kr.

Foto SSL

Stueflue. Naturlig størrelse 8 – 9 mm

Biologi

Det karakteristiske levested for stuefluelarver er gødning, især hvor den er ophobet f.eks. i form af møddinger. Her i landet yngler stuefluerne især i svinegødning og i kalvegødning, så længe kalvene får mælk. De kan også trives i gødning fra heste, ligesom passende fugtig hønse- og kaningødning kan bruges. Danske stuefluer lægger ikke æg i kogødning, og larverne trives dårligt i den. De kan også udvikle sig i henfaldende plantemateriale, i køkkenaffald og andet organisk skrald.

Hunfluerne lægger æg i den friske gødning. Larverne opsøger så vidt muligt temperaturer mellem 30 og 35°C. Når de er fuldvoksne, søger de til køligere og mere tørre partier af gødningen. Her forvandler de sig til brune ubevægelige tøndepupper.

Efter nogle dages forløb kommer fluerne ud af pupperne. De kravler opad halmstrå, vægge eller træværket i stalden. De opsøger mørke spalter eller undersiden af kanter, og her sidder de stille, mens vinger og bagkrop foldes ud, og deres hudskellet

hærder. Først derefter kan fluerne flyve. De tager ikke næring til sig eller parrer sig, før de er et døgn gamle. Ca. to døgn efter, er hunnerne klar til at lægge æg.

I sommermånederne regner man med 2 uger som minimum for en fluegeneration, og i den køligere del af året betydeligt mere. Flueudklækning på møddingen foregår normalt fra maj til september. I alt regner man med, at stuefluen i vort klima har 10-12 generationer om året.

Om dagen er stuefluerne meget aktive, så længe de er sultne. De undersøger flittigt deres omgivelser og er særligt interesserede i alt nyt. Lugt og syn spiller en vis rolle, men det er først og fremmest med smagsorganerne på fødder og snabel, at fluerne smager sig frem. I lunt vejr, ved temperaturer over ca. 16°C, kan fluerne søge udendørs, og man ser dem sidde og sole sig på mure og andet.

Ved forsøg med mærkede stuefluer har man vist, at de let kan flyve flere kilometer. Fluer, som klækker, hvor der er gødning og føde nok, vil for størstepartens vedkommende blive, hvor de er. På den anden side er det et faktum, at naboer kan få del i flueproduktionen fra en gård med husdyr. Hvor grelt det bliver, afhænger af mange forhold, blandt andet af afstanden, vegetationen i området og bygningernes placering i forhold til hinanden.

Skade

Da stuefluer kommer i kontakt med ekskrementer, ådsler, opkast, spyt og affald, kan de få f.eks. bakterier og virus på sig i stort antal. Mange mikrober kan passere fluens tarm uden at tage skade, men normalt formerer de sig ikke i fluen. Bakterier, der sidder udvendigt på fluen, har kun en kort levetid.

Muligheden for overførelse af tarmsygdomme, som Salmonella eller Campylobacter er til stede, hvis, der ikke koges eller på anden måde desinficeres. Under sådanne forhold kan fluerne spille en rolle for spredning af tarmsygdomme og madforgiftning, især hvis bakterierne få lejlighed til at formere sig i den inficerede føde en dag eller to. I denne sammenhæng

er mælk særlig farlig. Forhold, hvor fluerne spreder sygdomme, forekommer kun sjældent i det moderne Danmark, og fluebårne epidemier regner man ikke mere med.

Konklusionen må nok være, at stuefluer er uønskede, set ud fra et hygiejnisk synspunkt, som mulige smittebærere. Hertil kommer den virkning, de har på det almene velbefindende, som nok ikke må undervurderes. Fluer der sværmer omkring mennesker og mad virker ubehageligt på de fleste, og selv få fluer kan føles overordentlig irriterende.

Indirekte kan stuefluerne få stor økonomisk betydning, hvor fluegener er medvirkende årsag til, at man kræver landbrugsvirksomheder, rideskoler og lignende flyttet på grund af klager fra naboer.

Forebyggelse og bekæmpelse i beboelser

Ved at sætte insektnet for vinduer og døre i sommermånederne, vil man kunne forhindre mange fluer i, at komme ind i beboelsen. Denne foranstaltning kan især være relevant i huse, der ligger tæt på f.eks. landbrug med husdyr eller rideskoler.

Er fluerne først kommet ind kan de bekæmpes med klæbefælder, der er papir- eller papstrimler med lim evt. tilsat et lokkemiddel. Der findes også strimler med fluegift til at klæbe op i vinduer. De slår fluerne ihjel, når de kravler på og spiser af den sukkerblandede gift på overfladen.

Lysfælder kan være relevante i boliger, hvor der konstant forekommer mange fluer. De virker ved, at fluerne tiltrækkes af lyset og derefter suges ned i en beholder, fanges på en limplade eller ved at fluerne berører nogle tråde med høj elektrisk spænding.

Aerosoler der er beregnet til bekæmpelse af flyvende insekter er effektive i lukkede rum, og kan i mange tilfælde også bruges i et køkken. Disse midler har dog kun effekt i kort tid, så hvis tilgangen af fluer er stor, kan det være nødvendigt at gentage behandlingen regelmæssigt. Husk at følge de forskrifter der står i brugsanvisningen, for det middel der anvendes.